

Izdavačko i znanstveničko djelovanje Instituta za crkvenu glazbu KBF u Zagrebu kroz proteklih 25 godina njegova postojanja

Dr. Lovro Županović

O. O. U dosadašnjem 25. obljetnom postojanju Instituta za crkvenu glazbu u Zagrebu mogu se, s obzirom na područja njegova djelovanja, razlučiti tri razdoblja: prvo od osnivanja 1963. do 1968, drugo od 1969. do 1973. i treće od 1974. do danas. Prvo je razdoblje, razumljivo, isključivo pedagoškog (edukativnog) i organizatorskog karaktera; u drugom je ponovnim pokretanjem časopisa za duhovnu glazbu (s glazbenim prilogom) »Sveta Cecilija« (1969) došlo do proširenja i na izdavačko područje; treće je — uz navedena područja, a organiziranjem Znanstvenog skupa o A. Vidakoviću (1974) — obogaćeno i znanstveničkom komponentom.

1.0. Što se tiče izdavačkog djelovanja Instituta, ono se nakon pokretanja novog (poratnog) kola časopisa »Sveta Cecilija« smišljenom postupnošću voditeljâ sve više razgranjivalo, da bi se do danas potvrdilo:

- kontinuiranim izlaženjem časopisa (20 godišta),
  - stalnim glazbenim priložima u njemu,
  - samostalnim glazbenim edicijama manjeg ili većeg opsega,
  - objavljivanjem opsežnih glazbenih djela,
  - tiskanjem instruktivnih glazbenih publikacija
- i — (zasad) jedinim prilogom diskografiji.

Dr. Anton Saladin predaje mo. Anđelku Milanoviću Medalju »Orlando di Lasso« kojom je Consociatio internationalis musicae sacrae odlikovalo Institut za crkvenu glazbu KBF za 10. obljetnicu njegova rada 1974. godine

Otada, do danas, u djelovanju Instituta — bez obzira na intenzitet pojedinoga — sinhrono su prisutna sva četiri područja. Naglasak je, dakako, i dalje na prva dva, ali je činjenica da su od 1974. komplementarnim ostvarivanjem sadržajâ specifične naravi na sva četiri područja prisutni svi uvjeti cjelovitog prilaganja Instituta glazbenoj kulturi sredine i naroda u kojima on kao jedinstvena ustanova takve vrste djeluje.

1.1. Časopis je, primjereno prilikama, ostvarivao raznolikost i svrsishodnost rubrikâ. Stalnost onih duhovnog sadržaja nerijetko su obogaćivale muzikološke rasprave svjetovne tematičnosti, što je (zacrtanoj) fizionomiji (časopisa) davalo (i daje) stanovitu širinu.

Glazbeni prilozi u njemu sastojali su se od skladbi vokalnog i instrumentalnog karaktera. Prve su dostupne većini izvođača, dok su druge namijenjene vrsnijim orguljašima.

Samostalne edicije manjeg opsega sadržavale su motete, kraće pučke mise te djela za orgulje, a one većeg opsega mise stanovitog broja naših autora (npr. A. Klobučara, M. Leščana, R. Matza, J. Vrhovskoga i dr.). Neke od tih kraćih ili dužih skladbi našle su svoje gotovo stalno mjesto u repertoaru domaćih (a i inozemnih) zborova odnosno orguljaša.

Opsežna glazbena djela su *Nova crkvena pjesmarica* (dionice 1973, partitura 1974) i *Pjevajte Gospodu pjesmu novu* (dionice 1983, partitura 1985), a instruktivne publikacije su *Teorija glazbe* Đ. Tomašića (izlazi u nastavcima u časopisu »Sveta Cecilija« od 1980), *Priručnik za glazbeni odgoj u ženskim redovničkim novicijatima* (1980), *Svećenička pjevačka služba* (za bogoslovne škole, 1987), *Crkvena glazba* (više autora, 1988) i (donekle) brošura uz desetu obljetnicu djelovanja Instituta (1974). Zasad jedini prilog diskografiji je opsežno višestavačno djelo *Pjesma stvorova* A. Klobučara (1982).

1.2. »Vanjske« značajke navedenih edicija su njihova raznolikost, koja je rezultat predanog rada priličnog broja autora. »Unutrašnje« (stručne) su (značajke) profesionalna temeljitost većine tiskovina, težnja autorâ i izdavača za što širom upotrebom i — kad se radi o skladbama — usmjerenost skladateljâ ka suvremenijoj glazbenoj izričajnosti.

1.3. Značajna ostvarenja na ovom (izdavačkom) području predstavljaju vokalna i instrumentalna djela A. Klobučara, pjesmarica *Pjevajte Gospodu pjesmu novu* (u stvari novi Kantual), dosad na hrvatskom jeziku najopširnija *Teorija glazbe* Đ. Tomašića i najnoviji višeslojni priručnik *Crkvena glazba*, impozantno djelo autorâ P. Z. Blajića (Gregorijanski koral; Povijest gregorijanskog korala), J. S. Golenića (*Osnove glazbene estetike*), M. Steinera (*Crkveni dokumenti o liturgijskoj glazbi*), I. Špralje (*Povijest crkvene glazbe Crkve u Hrvata*) i S. Topića (*Pučki oblici u crkvenom pjevanju*). Njima valja priključiti i diskografski prilog, u stvari svojevrsni kompendij Klobučareva skladateljstva ne samo namijenjenog orguljama već i inače.

2.0. Znanstveničko djelovanje Instituta je najmlađe, a kroz proteklih 14 godina potvrđivalo se ovim kategorijama:

- znanstvenim skupovima (2) odnosno suorganiziranjem njih (1),

- (tiskanim) zbornicima sa skupova (2),
- tzv. okruglim stolovima (3),
- tiskanjem priloga s njih u časopisu »Sveta Cecilija« (2),
- sudjelovanjem pojedinih nastavnika Instituta na vanjskim skupovima (Špralja)
- i — diplomskim radnjama studenata Instituta.

Tim kategorijama može se pridodati i svojevrsna njihova najava, iskazana stanovitim brojem dužih ili kraćih priloga u časopisu »Sveta Cecilija«, objavljenih već od prvog (poratno) godišta.

2.1. Institut je izravno organizirao skupove o A. Vidakoviću (1974) te u povodu 100. obljetnice prvog broja časopisa »Sveta Cecilija« (1977), a bio je suorganizator Skupa o I. M. Lukačiću (1985; glavni organizator: Hrvatska provincija franjevac konventualaca u Zagrebu). Prigodne okrugle stolove posvetio je stvaralaštvu s duhovnog područja B. Širole (1976), Fr. Dugana st. (1978) i J. Barlèa (1981).

2.2. Na navedenim skupovima odnosno okruglim stolovima nastupili su brojni referenti, mnogi od njih poznati našoj javnosti kao vrijedni znanstveni pregaratelji. Posebno je svojom širinom bio impresivan Skup o 100. obljetnici prvog broja časopisa »Sveta Cecilija«, jer su na njemu uz referente iz SRH sudjelovali i referenti iz SR Slovenije i SR Srbije, dok je u Zborniku s tog Skupa objavljen i rad autorice iz SR Bosne i Hercegovine. Stručnost pročitanih pa objavljenih radova sa skupova odnosno okruglih stolova bila je na uobičajenoj stručnoj razini, a iznesena građa bilo novim podacima bilo preispitivanjem poznatih činjenica predstavlja nedvojbenu prinos glazbenoj znanosti.

2.3. Najmarkantniji rezultat s tog područja djelovanja Instituta jest Skup i Zbornik o časopisu »Sveta Cecilija«, dok Zbornik o A. Vidakoviću stoji kao temeljita jezgra za opsežnu monografiju o tom višestruko zaslužnom hrvatskom glazbeniku.

3.0. Spoznati zajedno, rezultati s navedena dva područja djelovanja Instituta za crkvenu glazbu u Zagrebu znače kako neospornu činjenicu u njegovu javnom afirmiranju tako i obogaćivanje (domaće) glazbene kulture in modo grosso. Oni mu, međutim, nameću i proširivanje i produbljanje tih dvaju oblika djelovanja novim ostvarenjima, kojima će on kroz iduće četvrtstoljeće još znakovitije ostvarivati ciljeve koji su pred 25 godina inicirali njegovo osnivanje.